

” Koulutuksen järjestäjien kyvykkyys hyödyntää tietoa ja kokemusta on ratkaisevaa, kun tavoitteena on tuottaa ajassa kestäväää ja laadukasta koulutusta.”

Hannele Seppälä

Arviointitoimintaa jatkuvan oppimisen tueksi

Hannele Seppälä

Jatkuvan oppimisen teema sisältää lupauksia, herättää toiveikkuutta ja tuo odotuksia. Yksilön kohdalla jatkuva oppiminen liitetään yksilön valmiuksiin ja mahdollisuuksiin kehittää osaamistaan eri muodoin ja eri elämänvaiheissa. Yhteiskunnan tasolla keskustelu liittyy työn murrokseen, sen mukanaan tuomiin osaamisvaatimusten muutoksiin ja siihen, miten kronologinen tutkintoihin nojaava koulutusajattelu vaatii päivittämistä. Koulutusjärjestelmä on suurennuslasin alla. Miten järjestelmä toimii kokonaisuutena ja millaiseen tietoon, osaamiseen ja ajatteluun sen kehittäminen perustuu? Tarjoaako järjestelmä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista viisaita ja mielekkäitä mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseksi?

Tehtävämme Karvissa on tuottaa arviointitietoa koulutusjärjestelmästä ja sen osista kehittäjien ja päätöksentekijöiden ajattelun tueksi. Kansallinen arviointitieto muodostuu muun muassa oppimistuloksista, koulutuksen järjestäjien laatujärjestelmien toimivuutta ja koulutuksen laatua koskevista tuloksista sekä ajankohtaisista teema-arvioinneista. Toimimme arviointihankkeissa vuorovaikutuksessa koulutuksen järjestäjien ja muiden tiedonhyödyntäjien kanssa tavoitellen yhdessä entistä parempaa suomalaista koulutusta. Rakennamme kansallisilla arvioinneilla tietoperustaa myös koulutusjärjestelmän tehokkuuden ja vaikuttavuuden pitkäjänteiseen tarkasteluun. Siksi tervehdimme ilolla myös hallinnonalat ylittävän yhteistyön tiivistymistä, joka mahdollistaa entistä paremmin myös oppijan polun ja oppijan hyvinvoinnin kokonaisvaltaisen tarkastelun.

Ensimmäisten toimintavuosiemme keskeisiä teemoja ovat olleet 1) luottamus, 2) tasa-arvo, 3) osallisuus ja hyvinvointi sekä 4) yhteiskuntaa uudistava tieto ja osaaminen⁶. Näiden teemojen joukosta löytyvät koulutusjärjestelmämme vahvuudet, mutta myös huolenaiheet ja tärkeimmät kehittämiskohteet jatkuvan oppimisen tukemiseksi.

⁶ Kansallisen koulutuksen arviointitoiminnan tuloksia koulutusjärjestelmän tilasta (https://karvi.fi/app/uploads/2018/05/KARVI_T0118.pdf)

Luottamus, avoimuus ja vuorovaikutus ovat suomalaisen koulutusjärjestelmän ja sitä tukevan kansallinen arviointijärjestelmän keskeisimpiä rakennuspalikoita. Näitä kansainvälisessäkin kontekstissa tarkasteltuna erityisiä arvoja ja toimintatapoja haluamme edistää. Tarvitsemme luottamusta koulutuksen kestävyteen, laatuun ja sen jatkuvaan parantamiseen, jotta voimme muodostaa jatkuvan oppimisen rakenteita. Luottamusta voimme edelleen lisätä avoimuudella ja yhteistyöllä.

Koulutuksellisen tasa-arvon edellytysten ja tasa-arvon toteutumisen arviointi on yksi keskeisimmistä Karvin arviointitoiminnan alueista. Kannamme huolta esimerkiksi oppilaiden ja opiskelijoiden tasa-arvoisista mahdollisuuksista ja erilaisten taustojen vaikutuksista oppimistuloksiin ja koulutusmahdollisuuksiin.

Osallisuutta ja hyvinvointia tukemalla voimme edistää myös jatkuvan oppimisen edellytyksiä. Jatkuvan oppimisen edistäminen ja uusien koulutusmuotojen kehittäminen tuovat juostavuutta ja vahvistavat usein myös koulutuksen ajantasaisuutta ja työelämävastaavuutta, mutta samalla kysyvät voimavaroja ja valmiuksia oppijalta. Jatkuva oppiminen on uuden tiedon omaksumisen lisäksi itsesäätelyn taitojen kehittämistä, sosiokulttuurista osaamista ja vuorovaikutusta. Onkin syytä pysähtyä miettimään, mitkä ovat ne voimavarat ja taidot, joita yksilöltä vaaditaan oman osaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Miten näiden valmiuksien kehittäminen edistää menestymistä ja lisää tasavertaisia mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseksi? Entä millaista tukea voimme antaa valinnoissa ja ohjauksessa?

Jatkuvan oppimisen todellisia mahdollisuuksia kysyttäessä katseet kohdistuvat koulutusorganisaatioihin. Miten yhteiskunnan ja yksilöiden asettamiin uuden oppimisen odotuksiin vastataan? Korkeakoulujen ja oppilaitosten odotetaan toimivan mahdollistajina ja uuden toimintakulttuurin esimerkkeinä. Karvin tehtävänä on tukea koulutuksen järjestäjiä toimintansa laadunhallinnassa ja arviointiin perustuvan toimintakulttuurin kehittämisessä.

Karvi tukee varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä korkeakouluja oppivina yhteisöinä ja kannustaa niitä tietoon perustuvaan päätöksentekoon sekä arviointikulttuurien kehittämiseen. Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjien kyvykkyys hyödyntää tietoa ja kokemusta on ratkaisevaa, kun tavoitteena on tuottaa ajassa kestävä ja laadukasta varhaiskasvatusta ja koulutusta. Karvissa on käynnissä kaikilla koulutustasoilla ja -sektoreilla toiminnan ja laadun ulkoisen arvioinnin kehittämistyö. Ulkoisen arvioinnin tavoitteena on tukea järjestäjiä, oppilaitoksia, kouluja ja korkeakouluja niiden omien strategisten tavoitteiden toteuttamisessa. Esimerkkinä tästä on uusi, pilotointivaiheessa oleva korkeakoulujen auditointimalli, jonka erityisenä tavoitteena on kannustaa yhteistyöhön ja vertaisoppimiseen sekä hyvien käytäntöjen jakamiseen.

Jatkuva oppiminen edellyttää tasa-arvoa, hyvinvointia, osallisuutta ja luottamusta koulutuksen kestäväyteen. Lopulta koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen joustavuus ja kyvykyys toimia suunnannäyttäjinä ja uuden ajattelun esimerkkeinä ratkaisevat yksilön oppimiskokemuksen laadun. Kansallisella arviointitoiminnalla pyrimme tarjoamaan parhaan tukemme tähän.